

05 Iulie 2012, nr. 547

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe

(înregistrat în Parlament cu numărul 1239 din 07 Iunie 2012)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe.

Evaluarea generală

- 1. Autor al inițiativei legislative** este Guvernul RM, autor nemijlocit - Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.
- 2. Categoria actului legislativ** propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.
- 3. Scopul promovării proiectului.** Scopul promovării proiectului este asigurarea realizării eficiente a principiilor protecției dreptului de autor și a drepturilor conexe, în special în domeniul gestiunii colective a dreptului. Autorul propune efectuarea a mai multe modificări în Legea nr. 139 din 02.07.2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, care vor asigura evitarea abuzurilor și va garanta condiții echitabile de activitate în cazul retransmiterii prin cablu, excluderea normelor ce stabilesc instituirea unor tarife minime pentru remunerarea autorilor și titularilor de drepturi conexe de către Guvern, excluderea prevederilor care stabilesc cuantumul remunerației compensatorii pentru copia privată și reproducerea reprografică etc.

Fundamentarea proiectului

- 4. Nota informativă** a proiectului de act legislativ supus expertizei este plasată pe site-ul Parlamentului.

Considerăm că în acest fel Parlamentul respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.

- 5. Suficiența argumentării.** Nota informativă la proiect conține doar o serie de argumente generale în sprijinul ideilor ce stau la baza proiectului. Autorul, în nota informativă, menționează că la elaborarea proiectului s-a ținut cont de recomandările experților europeni în cadrul proiectului Twinning „Suport pentru implementarea și respectarea obiectelor proprietății intelectuale în Republica Moldova” care, de fapt, nu au fost făcute publice (astfel de recomandări nu au fost de găsit nici pe pagina oficială a autorului www.agepi.md).

Totuși, în conformitate cu prevederile art.22 din Legea privind actele legislative, era necesar de efectuat o expertiză juridică pentru asigurarea concordanței proiectului cu normele Constituției, cu practica jurisdicției constituționale, precum și coordonarea lui cu legislația în vigoare.

Nota informativă este insuficient de argumentată și în ce privește efectul social, economic și de altă natură al realizării lui.

Mai mult, proiectul fiind aplicabil întreprinzătorilor, fundamentarea proiectului trebuia să conțină actul de analiză a impactului de reglementare, care însă lipsește.

Remarcăm dificultatea realizării unei expertize adecvate a proiectului legii, în lipsa specificării în nota de fundamentare a informației privind evidențierea efectului social, economic și de altă natură în urma aplicării prevederilor prevăzute de proiect, prognozării consecințelor financiare ale proiectului etc.

6. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Potrivit lit. c) a articolului 20 al Legii 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să includă referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză. Autorul menționează în nota informativă că la elaborarea proiectului s-a ținut cont de recomandările experților europeni în cadrul proiectului Twinning „Suport pentru implementarea și respectarea obiectelor proprietății intelectuale în Republica Moldova”. Nici în textul proiectului, dar nici în nota informativă referințe la careva acte normative UE nu se conțin.

Considerăm că la elaborarea proiectului se putea ține cont de Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională, Directiva 93/83/CEE a Consiliului din 27 septembrie 1993 privind coordonarea anumitor norme referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin satelit și retransmisiei prin cablu, Directiva 2006/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale, Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă etc.

7. Fundamentarea economico-financiară. Potrivit lit. d) a art.20 din Legea 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”. Potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, materiale și de altă natură, se anexează fundamentarea economico-financiară.

Nota informativă nu face nici o referință la faptul că ar fi fost făcută o evaluare sau estimare economico-financiară a proiectului sau ar fi fost efectuate anumite calcule economico-financiare, deși realizarea noilor reglementări ar necesita cheltuieli financiare și de altă natură.

Evaluarea de fond a coruptibilității

8. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Din textul proiectului nu rezultă stabilirea și promovarea expresă a unor interese/beneficii de grup sau individuale, necorelate/contrare interesului public general.

9. Prejudiciii aduse prin aplicarea actului. Din textul proiectului și aplicarea ulterioară a acestuia nu rezultă expres prejudicierea intereselor (drepturilor, libertăților) anumitor categorii de persoane sau prejudicierea interesului public.

10. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. Prevederile proiectului nu sînt concurente cu alte prevederi ale legislației.

11. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. Formulările conținute în proiect sînt suficient de clare și concise, exprimările întrunind rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, respectă regulile de ortografie și punctuație.

12. Reglementarea activității autorităților publice. Proiectul nu stabilește atribuții ale autorităților publice, nici proceduri administrative noi sau alte chestiuni vizînd activitatea acestora.

Concluzii

În concluzia prezentului raport de expertiză menționăm că proiectul de lege este unul necesar și actual.

Reiterăm constatările principiale ale prezentului raport de expertiză, care prezintă un potențial coruptibil:

- argumentarea insuficientă pentru scopurile proiectului;
- proiectul de lege nu este fundamentat din punct de vedere economico-financiar;
- proiectul de lege nu a fost supus analizei impactului de reglementare;
- proiectul stabilește unele competențe ale autorității publice centrale, însă aceste norme au un caracter vag și imperfect.

Existența unor elemente de coruptibilitate crește riscul apariției dificultăților la aplicare și a divergențelor între subiecții vizați de acest proiect de lege.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției